

„НАРОДНЯ БІБЛІОТЕКА“ Ч. 1.

Л. ГЛІБІВ.

≡ БАЙКИ ≡

Накладом „Вістника Життя“.

ФРАЙШТАДТ, 1918.

В друкарні „Союза визволення України“
у фрайштадтському таборі.

ЗМІСТ.

1. Бджола й Мухи	
2. Вовк та Ягня	
3. Вовк і Кіт.	
4. Жаба й Віл.	
5. Мук і Бджола	
6. Коник - стрибунець.	
7. Лебідь, Щука й Рак	
8. Лисиця й Івангород	
9. Лисиця й Осел	
10. Орачі й Муха	
11. Осел і Соловей	
12. Осел і Хазяїн.	
14. Півень і Перляшка	
15. Прокожі та Собакн	
13. Свинця	
16. Собака й Кінь	
17. Соломий Дід	
18. Старець	
19. Торбина	
20. Шелестуни	

Бджола й Мухи.

Хтось мухам набрехав,
Що на чужині краще жити,
Що слід усім туди летіти,
Хто щастя тут не мав.
Наслухавсь дві Мухи того дива
(Про се найбільше Чміль гудів):
„Тут—кажуть—доля нещаслива,
Дурнів, хто досі не летів!
Покляньмо, кумо, Україну—
Нехай їй хрін!
Та помандруймо на чужину,
Аж до веселих тих долин,
Де доля кращая вітає,
І може плаче, нас ждучи...
Зіми там, кажуть не буває,—
Гуляй, безпечно живучи!“
Так одна Муха-цокотуха
Базікала з кумою в двох.
Коли поглянуть на горох—
Сидить Бджола та мовчки й слуха.

— „Здоровенькі були!“
 Обидві Мухи загули:
 „От добре, що зустрілись з вами...
 А ну те й ви збирайтесь з нами!“
 На се Бджола сказала їм:
 „Шкода! я рідну Україну
 Не промінюю на чужину,
 Нехай се щастя вам самим.“
 А Мухи разом задишчали:
 „Ось годі, не кажіть!
 Жили ми тут—добра не знали,
 Бодай би так не жить!
 Не то пани, дурні селяне—
 Усяке шкодить нам;
 Щодня таке життя погане,—
 Колись так буде й вам.“
 — „Ні, я сього не сподіваюсь.“
 Сказала їм Бджола:
 „Мені шаноба скрізь була,
 Бо я без діла не тивяюсь.
 А вам—
 Однаково що тут, що там;
 Ви ні на кого не жалкуйте;
 Обридло тут—туди мандруйте
 На віху паукам.“
 Я про охочих до мадрівки
 Давно сказати хотів:
 Хто дома зледащів,
 Тому не жаль домівки.

Дід мовляв їм колись:
 Ідіте, ринде,
 Куяи инде,—
 Нащо ви нам здались?—
 Там може нас не знати муть,
 То й риндею не звати муть.

Вовк та ягня.

На світі вже давно ведеть ся,
 Що ниачий перед вищим гнеть ся,
 А більший' меньчого кусав та ще й б'є.—
 Затим, що сила є...
 Примір не довго б показати,—
 Та—дур йому!—нащо чіпять...
 А щоб кінці якнебудь поховати,
 Я хочу байку розказати.

У літку, саме серед дня,
 Пустуючи, дуре Ягня
 Саме забило ся до річки—
 Напити ся водички.
 От, чи пило, чи ні—глядить:
 Аж суне Вовк—такий страшенний
 Та здоровенний!
 Та так прямисінько й біжить
 До бідного Ягняти.
 Ягнятї нікуди тікати;
 Стоїть, сердешне, та дріжить...

А Вовк, неначе комісар, кричить
(Він, щоб присікати ся, змайшов цричкуну)

„Щащо се ти, собачий сину,

Тут каламутинш берет мій

Та кватити нїс поганьї свій

У чистую отсюю воду?

Та я тобі за суюю мшоду—

Ти знаеш, що зроблю?..

Як муху задавлю!”

— „Нї, папачку“, Ягня йому мовляв:

„Водиці я не сколотив,

Бо ще й не пив;

А хочби й пив, то шкоди в тїм немав,

Бо я стою зовсїм не там,

Де треба пити важ,

Та ще й вода од вас сюди збігає...”

— „Так себ то я брешу?“ тут Вовк йому
тукиув:

„Чи бачї ще і базїкати стало...

Такого ще потанця не бувало!..

Здаєть ся, ти й позаторїк тут був

Та капостя менї робив... Трївай же!

Ти думаєш, що я забув?”

— „Помилуйте!“ йому Ягнятко каже:

„На світі я ще й году не прожив.“

„Так брат твій був.“ — „Нема братів.“

Так може батько,

Коли не дядько...

Або ж хтонебудь з ваших був...

Хиба не знаю я, не чуа,

Що ти усі мене б ізлія,
 Якби вловили?
 Собаки й вівчарі твої,
 Усі ви—вороги мої;
 Од вас мені життя немає..
 Ще мало я терпів?*

— „Так чим же я вам досадив?“
 Ягнятко, плачучи, питає.

— „Щить, капосне! либонь не знає..
 Ще й отризавть ся, щеня!
 Що ти ва штиця? ти—Ягня!
 Як сміло ти мене питати?
 Вовк може їсти захотів!..
 Не вам про те, дурням, знати!“
 І—Вовк Ягнятко задавив..
 Нащо йому про те знати,
 Що може плаче бідна мати
 Та побивасть ся, як рибонька об лід:
 Він вовк, він ван.. йому не слід..

Вовк і Кіт.

В севе із лісу Вовк забіг..
 Не думайте, що в гості, братця!
 Ні, в гості Вовк не забіжить;
 А він прибіг, щоб денебудь сховати ся:
 Проклятий люд в собаками настиг..
 І рад би Вовк в які ворота вскочити,
 Та лишенько йому: куди не поглядити —

Усюди Вовченька недоленька морочить, —

Хоч сядь тай плач!

Ворота, як на те ж, кругом усі заперті,

А дуже Вовкові не хочеть ся умерти

(Бо ще він не нажив ся, бач!),

А гірше — од людей, од видимої смерти...

Коли глядить —

На загороді Кіт сидить,

На сонечку мурликав, дрімав.

Підскочив Вовк і до Кота мовляє:

— „Котусю-братіку! скажіть мені скоріще,

Хто із хаяїнів отут усіх добріще?

Я хочу попрохати, щоб хто мене сховав

На сей недобрий час. Я б у пригоді став!..

Чи чуєш гомін той? За мною то женуть ся!..

Котусю-батечку! куди ж мені поткнуться ся?“..

— „Проби мерщій Степана,

Він добрий чоловік“, Кіт Вовкові сказав.

— „Так я у його вкрав барана“.

— „Ну, так навідайсь до Демяна“.

— „Е, і Демяна я боюсь:

Як тільки навернусь,

Він і згадає поросятко“.

— „Біжи ж, аж ген живе Трохим!“

— „Трохим? боюсь зійти ся з ним:

З весни ще злий він за ягнятко!“

„Погаєно ж!.. Ну, а чи не прийме Клим?“

— „Ох, братіку! теля я в його звів!“

— „Так ти, бачу, усім тут добре надів;“

„Чого ж ти, братіку, сюди і забіган?
 Ні, наші козаки ще з розуму не спали,
 Щоб Вовка од біди сховали!
 І так так ти сам себе вини:
 Що, брагіку, посіяв, те й помни“.

Жаба й Віл.

Раз Жаба вилягала на берег подивить ся.
 Тай трошечки на сонечку погрить ся

Побачила Вола

Тай каже подрузі тихенько

(Вигадлива була):

„Який здоровий, мой ненько!

Ну що, сестрице, як надмусь,

То й я така зроблюсь?

От будуть жаби дивувать ся!“

— „І, де вже, сестро, нам рівнять ся!“

Казать їй друга почала.

А та не слуха... дметь ся... дметь ся...

„Що, сестро, як тобі здасть ся,

Побільшаха хоч тохи я?“

— „Та ні, голубонько моя!“

— „Ну, а теперички? диви ся!“

— „Та годі, сестро, схамени ся!“

Не слуха Жаба, дметь ся гірш,—

Все думає, що стане більш.

Тай що, дурна, собі зробила?

З натуги дуєнула — тай одубіла.

Такі і в світі жабив є,
 Прощайте, віде правди діти:
 А по мені—найлучче жити,
 Як милосердний Бог дає.

Жук і Бджола.

Був ясний день, весела година:
 Раділи і садок, і поле, і долина;
 Під лопухом у ямці Жук сидів
 І сам собі тихесенько гудів,
 Що день йому обрид, кругом усі торчать ся
 Що дуже сонечко і світить, і пече:
 І гаряче і боляче
 І бояжко йому, сліпуючи, поткнуться сік,
 Що день не на добро, а на лихо зведе.
 Аж дивить ся—Бджола між квітами гуде,
 То на одну присяде, то на другу.
 Щоб трошечки своєю розважить гуу,
 Жук, сміючись, озвався: „здоровенька бджо!'
 І добренько, що з лусці прибула;
 А що, козашечко, ще долю веселеньку
 Цотінимо, не помремод?“
 — „Хвалити Бога, живемо
 І діло робим помаленьку,
 Бджола промовила йому:
 „Ти ж не лєтши чому?“
 Вобанша см, як все щіле, радів.“

— „Не хочу,“ каже Жук: „і голова здуриє,
Аж зелєко в очах від сонечка того;

Нам краще, як нема його,
і хочби не було, байдуже...

Тобі я, Бджілочко, дивлюсь дуже
і, коли кочеш, раду дам:
Умієш мед робити—і знай своєю науку,
А то ще нате, мов, і взм,

Чому не брать таку солодку штуку!
Цікава дуже ти, нічого не минеш,

Усяку книжочку перебереш,
і треба, і не треба,

Колиб змогла, поперлась би до неба.“
— „Змолв ти, Жучку, медоладне рич.“

Бджола йому сказала:

„Твою головоньку покрила темна ніч,
і світу Божого вона не розпізнала.

Турбують ся усі, турбую ся і я,
Нехай там буде капля і мов,

Нехай і Бджілку люди знають
і Божу мудрість величають...

Що ж, Жучку, досі ти
Добув у темноті?

Собі нічого і нікому;

Ділятьнюю ніч гайсавш по дурному,
А блисне світ—ти лобом у вікно.

Не розуміюч, нащо і що воно...

Шкода з тобою розмовляти,
Даремно час теряти,—

Ти—Жук, а я—Бджола.

Прощай!" і загула.
 — „Куди тобі! яке казання вдрала,"
 Промовив Жук; „розумна дуже стала!"
 Так недотепий, темний чоловік
 Не долюбляє ясної освіти,
 Бо, як той Жук, до темноти прямик;
 А дай йому хоч зернятко просвіти,
 Не буде він, як жук, гудіти,
 У його загуде, як Бджілочка гула,
 Розумна правда і хвала.

Коник-стрибунець.

У степу, в траві пахучій,
 Коник, вдатний молодець,
 І веселий, і співучий,
 І проворний стрибунець,
 Чи в пшениченьку, чи в жито,
 Доскопу рескошував
 І цілїсінькеє літо,
 Не влаваючи, співав;
 Розгуляв ся на всі боки,
 Все байлує, все дарма...
 Коли гульк—аж в степ широкій
 Суне злючая зїма.
 Коник плаче, серце мліє:
 Кинувсь він до Муравіє
 „Дядьку, он зїма біля!
 От тепер же зїшу я!"

Чуєш—в лісі ворон криче,
 Вітри буйні гудуть?
 Порадуй, порадь, земляче,
 Як се лихо перебудуть!
 — Опізнив ся, небораче,
 Одказав земляк йому:
 „Хто кохав життя ледаче—
 Неперевки тому.“
 — „Як же в світі не радіти?
 Все кругом тебе цвіте,
 Каже Коник: „пташки, квіти,
 Любе літечко на те;
 Скочниш на траву шовкову—
 Все співав би та співав...“
 На таку веселу мову
 Муравей йому сказав:
 — „Простівав ти літо Боже...
 Вдача вже твоя така,—
 А тепер танцюй, небоже,
 На морозі гопака!“

Лебідь, Щука й Рак.

У товаристві лад — усяк тому радіє;
 Дурне безладдя лихо діє,
 І діло, як на грік,
 Не діло — тільки сміх.

Колись то Лебідь, Рак та Щука
 Прсталих хуру узятих.

От трое разом запряглись,
 Смикнули — кат ма ходу...
 Що за морока? Що робить?
 А й не велика, бачся, штука. —
 Так Лебідь рветь ся відлетіти,
 Рак упрявть ся, а Щука тягне в воду.
 Хто винен з них, хто ні — судить не ні;
 Та тільки хура й досі там.

Лисиця й Виноград.

Прибігла раз Лисичка у садок;
 Вподобавсь дуже їй привітенький і
 І гарно погулять, і любо подивить ся,
 То тим то сим там можна поживи
 Глядить —

На тачках виноград виспів,
 Густесенько, аж тички нахмляє.
 „От, дума, снідання смавче:
 Усяка ягідка неначе привітає,
 Неначе каже: Іх мене.“
 Та от біда яка: відкіль вона не глене,
 Де не зопнеть ся — не достане;

Облизув роток —
 Хочби десяток ягідок.
 „Бач, каже, люди як хитрують,
 Неначе носом чують“...
 А на вершечку поравсь Горобець:
 Усюди він, проворний молодець,

Приказать ся умів на дурничку, —

На те вже вдавсь.

Побачив він Лисичку

І зараз обізавсь:

„Здоровенька була, Лисичко!

Поласуй з нами, молодьчко!

А виноград же то який!

У вашому гаю не виросте такий“ —

Лисичка думає: квіринькало ти сучий,

Без тебе знаю я... „Ні, каже, нам не йде, —

Кислючий-прекислючий,

Оскома нападе!“

Розсердилась вона і подалась до дому,

Жалкуючи, що бігла подурному.

Так завидющій чоловік

На брекні верне свій язик:

Чого не втне, чи не досягне —

Усе погане.

Лисиця й Осел.

— „Відкиль бредеш ти, голову лиха?“

Лисиця так мовля Ослові.

— „Дивив ся, як там Дед здика.

Аж ген у тій діброві!

Їди, паньматко, подивясь:

Ти ж знала ся із ним колись...

Е, що тепер із ним зробилось?

Де в біса й сила тая ділась!“

А то було, як гуконе --
 Не втямиш з ляку, де б сховав ся
 Таке було те пугало страшне!
 Мабуть його весь світ бояв ся...
 Тепер лежить, неначе нень,
 І ніч і день.

Ніхто його вже не боїть ся.
 Усяк безпечно йде дивить ся;
 Хто схоче — добре ускубне
 За вражий чуб його зубами.
 А хто під боки стусоне —

Чи дрюком, чи рогами."
 — „А ти запевне не посмиє?“
 Йому підсміює Лисиця.
 — „Отсе таки! чого ж дивить ся?“
 Гя його раз захмилив, —
 Нехай і наших знає!“

А й в людях такечки буває, --
 Чи то вже світ тепер такий:
 Покв ти чим кому страшний,
 Усяк тебе і поважав;
 А тільки якнебудь спіткнись, —
 Дивись --

Хто й поважав, той лає.

Орачі і Муха.

У полі Орачі на ярину орали,
 І муха там була,
 І хоч її непрохану ганяли.

Одначе крадькома і Іла і пила,
 Бо звикла з малечку кохати ся у чужому.
 Над вечір Орачі вертали ся до дому,
 І Муха там на роаї у вола.

Зустрівсь Комар на луаї край села
 Тай каже сміючись: „добривечір, сестричко!
 А ти вже тут чого, моя перепеличко?

Кума чи родичка кому?“

А та йому:

Бов! бов! раденький, що дурненький!
 Хоч довгий ніс, та розум коротенький.
 Бо комарі не сіють і не жнуть...
 Ти роздивись: у полі ми орали,

Раненько почали, весь день не оддыхали.
 Тепер до дому час з вечерею нас ждуть.“

Ми й між людьми чимало знаєм

Брехливих прихвостнів таких;
 Вертають ся скрізь, щоб бачили і їх:
 І ми, мов, тут—турбуємось і дбаєм!

Осел і Соловей.

Раз у вишневому садочку
 Лежав Осел у холодочку.
 Побачив він між рястом Соловья
 І став йому гукати:

„Здоров, співун! насилу вглядів я;
 Який маленький ти, а кажуть, що горлатий.
 А ну лишень утни!
 Кавали у дворі індики,

Що ніби ти співаєш мастак великий,
Чи може брешуть вражій сини?

А ну, нехай і я почую,

Яку там пісню ти вдереш —

Веселую чи жалібну якую;

Тут сила не в тому яку, а як утнеші!...

І Соловей почав співати,

Лунає пісенька на весь садок;

Лежить і слуха дурень головатий,

Неначе справді знає прок.

А Соловей аж горло надривав

І на всі заставки співає:

Щебече і свистить,

І тьохкає і торохтить.

Нащо вже горобці — і ті попритихали

І прислухаться стали.

Замовк співун і на Осла глядить, —

Чи буде, мов, хвалить?

„Ну, молодець!“ сказав суддя ухатий:

„Хороший птах:

Хоч невеличкий, та горлатий...

Ти мабуть виплотивсь не в наших сторонах.

Колиб ти нашого наслухавсь півня,

Тоді б іде краще заспівав;

Хоч він тобі й нерівня,

А все таки хоч трохи б переняв.“

Такої похвали співун не сподівався;

Якби був знав,

То й не співав.

„Прощайте, дякую!“ він до Осла озвав ся.

— „Прощай!“ сказав Осел: „навідайсь ще коли.
 Бувай здоров, небоже!“
 Таких суддів, такої похвали
 Не дай нам, Боже!

Осел і Хазяїн.

Один хазяїн мав леваду.
 Самому ніколи левадн стеретти,
 Бо треба дати у полі раду,
 Щоб діла не звести.
 А тут ще нікого й наймати:
 Робочий час — пильнує всяк.
 Знайшовсь Осел-мастак —
 Його й найняв левади доглядати,
 Проклятих горобців та гав ганяти.
 Осел був чесний неборак, —
 Не гріх сказати, що слід би й людям так, —
 Не то щоб що — листка займати бояв ся.
 Одна біда — що недотепний вдав ся:
 Шкідливих горобців та гав
 Він щиро так ганяв,
 Що витоптав всі кавуни і дині,
 Невале буря рознесла.
 Як глянув господар — і зо зла аж посинів,
 Вхопив рубель тай ну татить по спині
 Сердешного Осла.
 А люде, сміючись, піддакують ще з боку:
 „Оттак йому, оттак, щоб знан,
 Як з баштана робить толоку!“

А я б їм те скавав,
Що нічого Ослові дорікати,
Що лучче б розуму спитати
У того, хто наймав...

Півень і Перлинка.

Під тином Півень, біля хати.
Звічевя смітник розгрібав
І квочучи там дещицю клював, —
Наїдку не було, а так — аби клювати.
У сміттячку углядів якось він
Блескучу, кругленьку Перлинку,
І дорогу таку новинку
Узяв тай викинув під тин.
„Не хочу я таких дурних новинок,“
Промовив він: „на що здалась вона?
За жменю сих цяцькованих Перлинок
Не дав би я і зернятка пшона, - -
Нехай дурний індик ковтає.“
Так недотепа-неборак
Ганьбує те, чого не знає,
І думав, що добре так.

Проходжі та Собаки.

Через левади та городи
Два кума йшли в весілля до господа.
Бредуть, балакають про щось.

Аж ось
 Де не взялась собака в біса —
 Чи зпід воріт, чи ізза ліси —
 Присікала ся, аж вищять...
 Коли поглянуть — ще біжить
 Мабуть з десяток чи й не більше...
 Та як напали — батю мій!
 Одна гаразд, друга ще гірше.
 Кіндрат маха цілком мерщій.
 -- „Ось не займай лишень, Кіндрате,“
 Тут обізвавсь до його Клим:
 „Я їх натуру знаю, брате:
 Відчеплють ся... ось ну, ходім!...
 Та не махай і не диви ся“...
 От вони йдуть собі та йдуть.
 Собаки й справді уняли ся,
 А далі стало вже не чуть.

Оттак зависливі люде

(Вони є всюди!):

Якщо завидно їм — куди!

Брехати, мов собаки, стануть...

А ти собі іди та йди:

Набрешуть ся тай перестануть.

Синиця.

Синиця славу розпустила,
 Що хоче море запалити,
 Що море, буцім то, згорить, —
 Така, бач, є у неї свла.

За вітром слава полетіла
 По всіх усюдах і кутках,
 По байраках і по садках,
 Далеко — аж за синє море...
 Усім, хто був на морі, горе;
 А ну — до берега тікати,
 Мерщій добро своє ховати
 Од проклятущої Синиці. —
 Як наліталося тій птиці,
 Як назбиралося звірей,
 Людей —

Дивитися на чудасю!...
 А пересудливі жінки
 Побрали ще й ложки,
 Бо мали ту надію,
 Як море стане закипати,
 Щоб юшки добре посьорбати,
 Якої її з роду не сьорбали
 (Вони вже, бачте, позивкали
 Скризь по обідах куштувати).
 От, ждуть вони, стоять,
 Усі баньки повітріщали...
 „От-от уже почне кипіть,“
 Хтонебудь нищечком мовляє:
 „Ось цитьте, зараз запалає“...
 А море все собі гуляє,
 І не кипить, і не горить.
 Так що ж Синиця? — Та мовчить!
 І здалити не запалила,
 А тільки слави наробила

Та з сорому й сховала ся кудись.
 За сью капосну дурницю
 Полаяли Синицю
 Тай розійшлись.
 Яка ж в сій байці, браття, сила?
 А та: ніколи не хвались,
 Поки гаразд не зробиш діла.

Собака й Кінь.

Був на селі Квачан-собака,
 Кудлатий та товстий,
 Хвіст здоровенний, як ломака,
 І сам такий страшний.
 Раз лежачи звічевя на травиці,
 У холодочку під кущем,
 Він розбалакав ся з Конем
 Про те, про се, про всякі дурниці:
 А далі річ на те звернув.
 Що він у господарстві — сила,
 Не те, що Кінь або кабіла,
 Усяк се може чув.
 „Що ж, Коню, ти? попихач головатий...
 Диковина тим возом торохтїть;
 Велике діло борону тягати,
 Або снопи везать!
 Он я! і череду у полі доглядаю,
 Ввесь двір, кошару стережу,
 До току побіжу --
 Цілісенькую ніч не спочиваю!“

На річ таку Собаці Кінь сказав:
 „Се може й правда, хто вас знав;
 На світі всяк буває...
 А я б тебе про от що попитав:
 Колиб я не хотів у полі працювати,
 Колиб я хліба не возив,
 То що б стеріг тоді кудлатий
 І що б він їв?“
 І люде в такі ледачі,
 Мудрують по собачі:
 Ми, бачте, сила, ми—стовпи,
 У нас, мон, золоті лоби,
 Ми громадяне, —
 А то все суччя копійчане,
 Бадилля світове!...
 Сказав би щось про Квачана такого —
 І що воно й до чого, —
 Та дур йому! бо ще порве...

Соломяний Дід.

Щоб Горобців шкідливих настрашити,
 Вигадливий Хааян взяв,
 Соломяного Діда приладнав
 Та ще й з лозиною, неначе хоче бити;
 Горобчики сміють ся у кутку, —
 Вони пройдисвіти, дізнались,
 Що то химера, не злякались
 І шкоду роблять у садку.

„Чи вам обридло в світі жити?“
 Озвався Пацюк: „он Дід стоїть.
 Дозвиною вас хоче бити, —
 Тікайте швидче, дуросвіті!“
 А Горобці кричать: „найшов дураих!
 Ми бачили ще не таких:
 У панському саду стояли генерали —
 Тай тим на голову сїдали,
 А се солом'яник... Не боїмось,
 Під носом пурхавм і сміємось.“
 Такі Діди і між людьми бувають,
 І нічогоїсїнько не помагають;
 А час би людям перестать
 Солом'яного Дїда пхать
 І тільки горобців смішити:
 Тепер не пугалом добру навчать,
 Нам треба нїчого бажать —
 Живого слова правди і просвіти.

Старець.

Ішов Старець по долині
 З ламанцями у торбині;
 Кругом поле зеленїло,
 Хлібороба веселило.
 „А у тебе, старче сивий,
 Нема поля, нема ниви;“
 Вітер тихо промовляє,
 Жалю серцю добавляє,

Скрізь безлюдно на дорозі,
 Шумлять верби по облові,
 Впер віс-вигравав,
 Старець слізюньки ковтає.
 Аж назустріч ізаа жита
 Вийшла Доля грошовита,
 Любо-милу засміялась
 І до його обізвалась:
 „Не плач, старче, не жури ся,
 Плянь на мене, звесели ся;
 Буде поле, буде хата,
 Будуть коники-орлята,
 І усякая худоба,
 І роскоші, і шаноба.
 Золоті бачиш гроші?
 За старого міхоноші
 Вони зроблять пана, дуку,
 Проженуть від тебе муку,
 Тобі добре в світі буде,
 Біля тебе будуть люде
 На кишеню поглядати,
 Медом рачі поливати;
 Переживь лиху годину —
 Наставляй мерщій торбину.“
 Кинувсь він... одна хвилинка —
 Настобурчилась торбина;
 Гроші сиплють ся, аж сяють.
 Старцю серце звеселяють.
 „Буде,“ Доля обізвалась:
 „Щоб торбина не прорвалась,

Бо тоді вже, як прорсєть ся.
 Все пропало, все минєть ся!
 — „Нї, не бій ся, Доле мила!“
 Кажє Старець: „торба цїла;
 Помаленьку, потихеньку,
 Ще, голубонько, хоч жменьку“...
 Доля тихо засмїялась...
 Торба трїсь — і розірвалась...
 Старець з ляку торбу в полу,
 Потім кинув ся до долу,
 Лап та лап — скрізь морозчок,
 А хочби тобі шажочок...
 „Доле ж моя, нене-доле!“
 Він голосить на все поле:
 „Гроші мої, грошенята,
 Де ви ділись, лебедята?
 Ой головка моя бідна,
 І голодна, і безрідна,
 Тепер ляже в домовину
 На порожню торбину!“...
 І поплівсь він по дорозї...
 Шумлять верби на облозі,
 Вітер віє-виграває,
 Старець слїзоньки ковтає.

Моя байка, добрі люде,
 У пригодї може буде;
 Я додам вам раду щїру:
 І при щастї знайте міру.

Торбина.

У темному кутку, де рогаці стояли,
Де віник ставили та трісочки складали,
Лежать Торбині довелось.

Давно її покинув хтось...
Лежить порожня Торбина,
Неначе драная рядвина;

Її в руки не беруть,

А вноді і сміттям приметуть.

Долежалась таки Торбина ---

Настала її щаслива година:

Хазяїн взяв,

Повнісіньку червінцями її напхав.

Неначе пані на периві,

Лежить Торбина в гарній скрині!

І по селу її по хуторах,

І по купцях і по панах ---

Пішла про неї слава всюди:

Її шанують хитрі люде;

На неї дивяться усяк

Так весело та ласо так,

Як циганча на добре сало.

Тай що ж? сього Торбині мало:

Розчванилась вона,

Глузує над людьми, базіка,

Вибріхує таке, що на,

Неначе пані превелика!

А люде слухають, мовчать,

Бо хороше червінчики бряжчать.

А як Торбника спорожнилась —
 Де в біса й слава тая ділась:
 Без грошей торба — чорт зна що!

Велике зло, братця, гроші!
 З грошима й дурні прехороші!
 Є в дурня гроші — він і пан;
 Є в його дорогий жупан —
 І розум є; всі поважають,
 На покуті його сажають;
 Той йому сват,
 Той йому брат;

Його в бояря, в куми просять
 І першу чарочку підносять...
 Скавать би дурням тим,

Що як кашук у них прорветь ся —
 Розійдеться їх слава, як той дим,
 І панство пишнес минеть ся!

Шелестуни.

В одній долині, під горою,
 Високій явір зеленів,
 Край берега над чистою водою
 Широкі віття рознустив:
 Листочки з вітриком, жартуючи, шептались:
 „А ну, голубчику, ще, ще, дихни!
 Бач, братіку, які ми повдавались
 Веселії шелестуни!

- Якби не ми з тобою шелестіли,
 То хто б долину звеселяв
 І з ким би ти тут, вітрику наш милий,
 Гуляючи любенько жартував?
 Що б тут було без нас? краса яка?
 Бурян та осока;
 Була б долинонька неначе пуста гая,
 А подивись, тепер вона яка!
 До нас зозуленька у гості прилітає
 І весело кує, як в тихому кутку;
 Вічарик на сопілку грає
 Під явором у холодку;
 Співає соловей, неначе у садочку,
 А серед ночі, в тихий час,
 Тут мавочки гуляють у таночку
 І ясний місяць дивить ся на нас.“
- „Колиб не ми, то й ви б не шелестіли!“
 Коріння загули ізпід трави:
 „Колиб ми вам не піддавали сили,
 То не брентіли б ви..“
- „Чого сюди корінням озивать ся?“
 Зашамотіли листя у горі:
 „Ви що, а ми он що! до нас вам не рівнять ся,
 Лежали б мовчки у своїй норі..“
- „Тіпун вам на язик! раденькі, що дурненькі!“
 Коріння знов озвали ся до них:
 „І ви сами, і ваші витребеньки—
 Розумному на сміх;
 Не розуміючи, лапечете, як діти;
 Гріх зневажати нас!

Хоч у землі судило ся нам жити,
 А все таки ми дбаємо про вас.
 Не красував ся б тут і явір сей високий,
     Сказати б в добрий час,
 Такий рясний, хороший та широкий:
 І силу, і красу він має через нас.
 Минеть ся літечко, тоді по Божій волі,
     Ми заснемо до другої весни,
 І ви пожовкнете, лежати мете долі
     Дурненській шелестуни.
 І після вас другії листя будуть.
 Цвісти же все, як і тепер цвіло,
 Зовуля, соловей і вітрик вас забудуть,
     Меначе вас і не було...*

І між людьми такі ж бувають.
 Як і на яворі, шелестуни:
 Нехай же бачку вони
     На вус собі мотають.

===== Ц Ї Н А: =====

в Австрії 60 сентиків, на Україні 60 шарів.